

északi versvilágra, könnyen megérthetjük, sőt magunkévá tehetjük azt, amit ezek a költők modern eszközeikkel megvallanak: az élet, az emberi lehetőségek végességét, távlatainkat és korlátainkat. Kevés költészetben érzem ennyire őszintének és igaznak, ennyire kevésbé mesterkéltnek és ünnepélyeskedőnek a költői nyelvet, mint a finnben. Olyan, amilyenek Caj Westerberg képzei: „*A vers legyen égővörös kendő, / sebezze föl az élők szemét, / takarja le a holtakat.*”

JÁVORSZKY BÉLA

LASSI NUMMI

Istennő-töredék

(A MEZOPOTÁMIAI MŰVÉSZET KIALLÍTÁSÁN)

*Pihensz
végtelen
nyugalomban,*

*töredezett istennő.
Minden égtájról emlékszem rád,
holdfényes pillantásodra a pálmaligetben,
háromezer éves szemedre, messziről
ifjúságomból,*

*emlékszem a hajra, amikor vége lett a háborúnak,
szél jött a tenger felől,
a jövő még sehol, csak a beszűkült napok,
a kényszerek, a csapdák,
de, istennő, a kortalan szabadság akkor rólad sugárzott szét,*

*emlékszem a csípőre, a comb egy-egy részletére,
az árnyékokra, a nyárközép melegére, melyben minden történet
összefut:
múlt és jövő és ez a mostani pillanat is, készen arra,
hogy az öntözőcsatornák érrendszerébe beleömljön
és kiszöldüljön gyorsan a gabona, kalászt hozzon
és dombok emelkedjenek pompás városok alá és romok alá,
hogy a nagy szélvészeken is áthullámozhassanak jövőendő napokba.*

*Istennő vagy,
töredezett,
tudatom repedezett tükrében
teljesebb már nem leszel soha
és még csak a nevedet se tudom:
Senki-lény? Istár? Szépség?
Vagy a valóságot megtestesítő jelenés? Igazság-Mag?*

*Nem tudom. Csak azt tudom: élsz. És olyan valaki vagy,
akit az idő és a föld egyik végétől a másikig hajszolok,
fémszárnynon, szálló kerekeken, lóháton s mezítláb
a pörkölő homokban*

— — mert csak így teremthet újjá
a képzelet izröl-izre

*és így hatalmasul el a tudásnál is erősebb sejtés,
hogy valahol
a föld arcán, a tenger szájaszélén
szétterülve*

*pihensz az égbolt kékségeként,
végtelen
nyugalmadban.*

Arcod, mint álmon átlebegő arc

*Arcod, mint álmon átlebegő arc mosolyra nyílvá
közeledett arcomhoz és hirtelen megelevenedett
s valami édes bizsergést éreztem átsiklani a számon.
Megértettem: eljött a reggel, el a búcsú perce. Mint a halálé.
Ő most elmegy, vagy nekem kell elmennem végleg
— és a nevető, könnycsurgós arc elől elhajolva
mintha valaki másnak suttoztam volna: „Oly szép vagy, ó,
maradj még, ne menj!”
— pedig jól tudtam, hogy minden szó és minden föllepbezés
haszontalan,*

*mert itt és most el kell fogadnom, ami eljött,
ámulnom se szabad és reszketnem se miatta,
inkább elibe állnom bátran, belépve saját kontúrjaimba,
mintha a sorsunk járdájára lépnének, mintha kocsinkba,
saját életünk magányos kamrájába*

— mert így érkezik majd el a Hírhez is,
meglátod szárnyai ragyogását, belevakulsz fényükbe
és csak később döbben sz meg: a pillanat komoly,
tiltakozni se tudsz ellene: úton vagy már!
S így jönnek el az álmok, a látomások. Így a bilincses
gondolat is, a földadat, az eszme, amelytől nem szabadulsz meg soha.
Bársonyos ruha vagy bársonyos bőr súrolja arcodat,
s az idő perzselő szikrái röpködnek körül. Aztán
eltűnsz, mintha élni se éltél volna. De fogolyként
is járod az utad. Mágneses vonzásköréből nem léphetsz ki.
Foszforos fénysávja élesen elűt a sötétségtől
a sziklás tájakon is, közel a hullámverés morájához.

CSEOÍRI SÁNDOR fordításai